

Javaslat a Személyi Jövedelemadó Törvény módosítására

Ezúton ismételten kezdeményezzük az SZJA törvény azon rendelkezéseinek módosítását, amelyek a szellemi tulajdon (*szabadalmaztatott találmány, növény- és állatfajta, topográfia, használati minta, ipari minta, védjegy, szerzői mű, szoftver kiadói joga, know-how, stb.*) eredeti jogosultja (*feltalálója, alkotója*) vagyoni értékű jogának átruházása után elért bevételekre vonatkoznak.

Az 1995. évi CXVII. Törvény szövegéből és az APEH állásfoglalásaiból megállapítható, hogy a szellemi tulajdon kezelése ellentmondásos (lásd melléklet). Ennek alapja, hogy a szellemi tulajdont a törvény a fogalmi meghatározása a **3. § (31)** bekezdésében foglaltak alapján nem minősíti vagyoni értékű jognak. Másutt viszont, mint az APEH 2001/70 sz. iránymutatása, vagy például a számviteli rendelkezések vagyoni jogként kezelik azt.

Az ilyen bevételt a személyi jövedelemadó törvény **39. § (2)** bekezdésében foglaltak helytelen szemléletből vezetve, önálló szellemi tevékenységből származó bevételnek minősítik, és maximum 50 ezer forintnyi adókedvezményt biztosítanak az alkotónak. Ez az összeg irreálisan alacsony, ezért ösztönző hatása nincs.

Fentiek véleményünk szerint a nemzetközi jog és a Magyar Alkotmány jogelveivel is ellentétesek, és nem szolgálják a közérdeket, ezért javasoljuk az 1995. évi CXVII. törvény alábbi módosításait (javasolt szöveg **vastagon** szedve). E módosítások a törvény és az állásfoglalások más részeivel nincsenek ellentmondásban (lásd melléklet), egységessé teszik azt.

JAVASLAT

3. § (31)

Vagyoni értékű jog: a szellemi tulajdonnak (szabadalom: 1995. évi XXXIII. törvény; használati minta: 1991. évi XXXVIII. törvény; ipari minta: 1978. évi 28. törvényerejű rendelet; védjegy: 1997. évi XI törvény; szerzői jog: 1999. évi LXXVI. törvény) a külön törvényekben meghatározott jogosultsága, a tartós földhasználat, a földhasználat, a használat, a telki szolgálat, a lakás és a helyiség bérleti joga (ide értve az albérletet), az üdülőhasználati jog, a külföldiek ingatlanhasználati joga.

39. § (2)

Törölve

Indoklás

A jelen adótörvény a szellemi tulajdon tekintetében a Kádár rendszer végnapjainak szemléletét tükrözi még, miszerint az alkotó ember szellemi munkás és nem szellemi tulajdonos!

Akkoriban, a szellemi tulajdon létrehozói, az eredeti jogosultak, a feltalálók illetve az alkotók a találmány illetve a mű megszületését követően a vagyoni értékű jogaikról automatikusan lemondtak a munkáltatójuk, azaz végső soron az állam, mint tulajdonos javára.

Magyarország 1945 után, egyedül a „szocialista tábor” országai közül, elismerte ugyan a szellemi tulajdonnal kapcsolatosan az egész világon érvényes jogokat, de ez, mint minden más polgári jog, az állam mindenhatósága következtében sajátosan érvényesült.

A MAFE 1989-ben éppen azért alakult meg, mert az összevont adózás bevezetésekor a találmányokból származó jövedelmek külön adózását szerettük volna megtartatni.

Az utolsó kádári parlament illetékes bizottságai előtt többször is kifejtettük véleményünket, miszerint a találmányok révén elérhető jövedelmeket külön kell adóztatni, mert azok nem munkajövedelmek. Érvelésünket nem fogadták el, kompromisszumos megoldásként, „kárpótlás” gyanánt került az SZJA törvénybe tevékenységi kedvezményként a találmányi díj illetve jogdíj után fizetendő összegből egy rész, amely után nem kellett adót fizetni. Ezt a kedvezményt azóta lefaragták, az infláció következtében értéke ma három tank benzinnek felel meg. E szabályozás kára viszont jelentős, mert a piaci viszonyok kialakulását akadályozza, valamint alkotmányos- és nemzetközi jogellenes állapotot teremt a szellemi tulajdon terén.

A nyolcvanas évek végén a találmányok és művek jogosultja még a „szocialista szektor” illetve jogutódai voltak. A rendszerváltozás folyamata 1989-et követően felgyorsult. A szellemi tulajdon terén ez abban nyilvánult meg, hogy a feltalálók illetve az alkotók lettek jogosultjai műveiknek. A volt szocialista vállalatok, intézmények, egyetemek sorra lemondtak a szabadalmaztatási jogairól a feltalálók javára. Az új szabadalmi bejelentések háromnegyede pedig ma olyan feltalálótól származik, akik egyben tulajdonosai is a vagyoni értékű jogoknak. Ez megfelel a magángazdálkodáson alapuló országok átlagának. A keletkezett szerzői jogokat sehol sem regisztrálják, de megengedhető az a következtetés, hogy a megoszlás azon a területen is hasonló. Ezért tehát a licencia kereskedelemnek nagy a jelentősége.

A jelenleg hatályos SZJA törvény a licencia kereskedelem terén abszurd helyzetet teremt, ami gátolja a szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok kereskedelmét, az újdonságok megvalósítását. Ugyanis az eredeti jogosult, tehát az alkotó, ha értékesíti szabadalmi jogát, akkor a bevételt egyéb jövedelemnek kell tekinteni, így általában 40%-os adót kell fizetni. Jelentéktelen adókedvezmény (maximum 50 ezer forint) azonban megilleti, mint szellemi tevékenységet folytatót. A találmányi jog vagy kiadói jog átengedése utáni bevétel adózásánál annyi biztos, hogy a nem eredeti jogosult, azaz nem feltaláló esetén ez a kedvezmény természetesen nem járhat. Az SZJA törvény nem biztosít lehetőséget a jogszerzés és fenntartás költségeinek elismertetésére.

Állítjuk, hogy ez az adózási rend a szellemi tulajdon értékesítése esetén üzleteket gátol, alkotókat riaszt, csökkenti más adónemeknél az állam bevételeit.

A jelenlegi SZJA törvénynek a szellemi tulajdonra vonatkozó előírásai véleményünk szerint nem felelnek meg a szellemi tulajdonnal kapcsolatban Magyarország által aláírt egy sor nemzetközi egyezménynek (WIPO, TRIPS dokumentumok), az 1991. évi XVIII. törvény szellemének, és egyben alkotmányellenesek is (lásd az Alkotmány 7-9. §; 13. §), mivel sértik a tulajdonformák egyenrangúságának, a vállalkozás szabadságának elvét

Az általunk javasolt törvénymódosítás egyszerű, a hatályos SZJA törvény szerkezetén, elvein semmit nem változtat.

Javaslatunk eltöröl egy adókedvezményt, így nem rontja a költségvetés helyzetét.

Ez a módosítás jogszerűvé teszi az SZJA törvényt.

A javaslat elfogadása esetén a szellemi tulajdon értékesítése utáni adózás megfelel majd a nemzetközi gyakorlatnak.

E változtatás szolgálni fogja a piaci viszonyok kiteljesedését is, így ezen keresztül többletbevételhez juttatja az államot.

Abban a reményben adjuk ezt a javaslatot ismételten át az illetékeseknek, hogy ha elfogadják érvelésünket, akkor a licencia kereskedelmet és az alkotókedvet élénkítő helyzetet teremtenek majd.

Budapest, 2002. augusztus 27.

Dr. Vedres András főtitkár

Mellékletek:

A kérdéskör fogalmai az SZJA törvényben és a vonatkozó APEH állásfoglalásokban